

Ontwerpbegroting 2014
Gemeenschappelijke Regeling
Slibverwerking 2009

Rotterdam, 29 maart 2013

INHOUDSOPGAVE ONTWERPBEGROTING 2014

	Pagina
Toelichting	
Toelichting van het bestuur	3
Begroting	
Balans per 31 december 2014	7
Programmarekening over 2014	8
Grondslagen	9
Toelichting op de balans per 31 december 2014	10
Toelichting op de programmarekening over 2014	11
Overige gegevens	
Resultaatbestemming	12
Bijlage I	
Overzicht gegarandeerde leningen Nederlandse Waterschapsbank (NWB) per 31 december 2013	13

Rotterdam, 29 maart 2013

Toelichting op de ontwerpbegroting 2014

Per 1 januari 2010 is DRSH NV door de aandeelhoudende waterschappen in eigendom overgedragen aan de NV HVC. In samenhang daarmee hebben deze waterschappen een belang verkregen in NV HVC van ca. 13%. Dit belang is in september 2011 overgedragen aan de in 2010 opgerichte Gemeenschappelijke Regeling Slibverwerking 2009 (GR). Als gevolg van nieuw toetreden aandeelhouders tot NV HVC vertegenwoordigt het belang van de 397 aandelen B op het moment van opstellen van deze begroting 12%.

Toelichting van het bestuur

Doelstelling

De GR heeft tot doel de behartiging en coördinatie van de belangen van de deelnemende waterschappen met betrekking tot de be- en verwerking van slib en residuen en de gezamenlijke ontwikkelingen in de afvalketen.

De participatie in NV HVC kent de volgende achtergrond:

De verwerking van slib is een activiteit waaraan uit maatschappelijk oogpunt steeds meer eisen worden gesteld, bijvoorbeeld op het gebied van duurzaamheid en kosteneffectiviteit. Op de lange termijn zijn er meerdere scenario's voor duurzame oplossingen in de riool- en afvalwaterketen denkbaar zoals gescheiden inzameling regen- en afvalwater, gescheiden inzameling en lokale verwerking van urine en fecaliën, afscheiding medicijnresten, etc. Dit vergt, naast de meer conventionele verwerkingsmethoden zoals verbranden en composteren, toegang tot nieuwe technologische ontwikkelingen. Het kunnen waarborgen van de continuïteit van een duurzame slibverwerkingsactiviteit, ook op langere termijn, vraagt steeds meer specifieke kennis en aandacht.

Afvalverwerking en biomassaverwerking (waaronder ook zuiveringsslib valt) hebben steeds meer raakvlakken. De uitvoering van de activiteiten vergt nagenoeg dezelfde disciplines. NV HVC biedt als gespecialiseerd afvalstoffenverwerker meer kansen met betrekking tot de inzet van technologische en organisatorische innovaties en bijbehorende investeringen op het gebied van de afvalstoffenverwerking en energieopwekking. Bovendien kunnen in HVC-verband de voor veranderingen in slibkwaliteit noodzakelijke investeringen beter in de tijd en mogelijk ook regionaal gespreid worden. De participatie in NV HVC beoogt aan deze duurzaamheidsvraag invulling te geven.

Het waterschapsbelang is verankerd in het strategisch plan, de statuten en de ballottageovereenkomst en staat daarin op een gelijk niveau met de gemeentelijk belangen.

Kosten en opbrengsten

Er zijn geen andere kosten dan de garantstellingprovisie die wordt uitbetaald aan deelnemende waterschappen. GR-kosten die verband houden met secretariaat, het voeren van de administratie en de accountantscontrole worden door NV HVC doorberekend in het slibtarief en vormen geen aparte kostenpost voor de GR.

Garantstelling

In 2010 hebben de waterschappen hun aandelen in DRSH NV overgedragen aan NV HVC en in ruil daarvoor 397 aandelen B in NV HVC verworven (thans 12% van de uitstaande aandelen). Op basis van het aandeelhouderschap B staat de GR garant voor de slibverwerkingsactiviteiten, in het bijzonder voor de leningen die DRSH heeft afgesloten bij de Nederlandse Waterschapsbank.

De omvang van de garantstelling ten opzichte van het bedrag dat op enig moment in de slibketen is geïnvesteerd kan variëren. Bij de toetreding tot NV HVC is op basis van verschillende criteria het aantal aandelen bepaald. Zoals hiervoor is toegelicht, was een belangrijk punt niet alleen de continuïteit van de bestaande slibverwerking, maar ook de mogelijkheden om door de samenwerking in NV HVC duurzame oplossingen in de slibketen te bevorderen. Investerings in de eindverwerking en in de transitie naar meer energierugwinning en hergebruik van nutriënten kunnen gezamenlijk worden afgestemd. De structuur van NV HVC maakt het mogelijk deze investeringen desgewenst geheel of gedeeltelijk door NV HVC te laten realiseren.

De garantstelling hangt samen met de vorm van het aandeelhouderschap. De GR zal in de loop van 2013 een voorkeur uitspreken over een andere vormgeving van het huidige B-aandeelhouderschap.

Drie jaar na toetreding zou het aandeelhouderschap B worden geconverteerd naar het aandeelhouderschap A. Het aandeelhouderschap A is in 2012 aan een rechtmatigheidsonderzoek onderworpen, waaruit bleek dat deze vorm van aandeelhouderschap voor waterschappen, in tegenstelling tot het aandeelhouderschap B, niet rechtmatig is. Om deze reden heeft conversie van de aandelen niet plaatsgevonden en is het aandeelhouderschap B ongewijzigd voortgezet. In 2013 zal naar een passende oplossing worden gezocht die recht doet aan het rechtmatigheidsprincipe. Duidelijk is in ieder geval dat de GR de samenwerking met HVC wenst te continueren. Om deze reden is in 2012 geen gebruik gemaakt van de opt-out mogelijkheid.

Door deze garantstelling kan NV HVC tegen lagere rentetarieven leningen aantrekken. Dit voordeel, t.w. 1% van de gegarandeerde som aan leningen, wordt aan de garantstellers uitgekeerd. Deze uitkering verloopt via de GR.

Rotterdam, 29 maart 2013

Voorgenomen activiteiten

De kerntaak van de GR is het gezamenlijk behartigen van het aandeelhouderschap in de NV HVC en het afstemmen van de activiteiten die met of door NV HVC ten behoeve van de in de GR deelnemende waterschappen worden uitgevoerd.

De GR oefent daartoe een actief aandeelhouderschap uit om namens de deelnemende waterschappen een nauwe betrokkenheid bij ontwikkelingen en innovatie in slibverwerking te borgen. Zeggenschap binnen NV HVC is niet alleen direct gebonden aan het percentage van het aandeelhouderschap in NV HVC, maar vooral aan de manier waarop het aandeelhouderschap wordt ingevuld. In dat kader wordt mede geparticipeerd in de Raad van Commissarissen van NV HVC en maken vertegenwoordigers van de waterschappen deel uit van het bestuurlijk Innovatieplatform, de bestuurlijke Klankbordgroep en het ambtelijk Kennisplatform van NV HVC.

De GR beoogt in 2014:

- Vast te stellen de jaarrekening 2013 en de begroting 2015.
- De uitvoering van het in 2012 door de AVA vastgestelde Masterplan slib te monitoren.
- De standpunten van de GR te bepalen t.a.v. de agendapunten van de Algemene Vergaderingen van Aandeelhouders van NV HVC te houden in de maanden juli en december 2014.
- In vervolg op de conclusies van de onderzoeken die in 2012 o.b.v. het Masterplan hebben plaatsgevonden en voor zover in 2013 niet afgerond:

→ Optimalisatie slibketen: de conclusie van het onderzoek naar de mogelijkheden voor extra vergisting van slib was dat er goede mogelijkheden liggen voor optimalisatie van een aantal bestaande slibgistingen. Waar mogelijk zullen de waterschappen hierbij met raad en daad ondersteund worden. Tegelijkertijd wordt gewerkt aan oplossingen om de consequenties, die de bijbehorende slibreductie heeft voor de SVI, zoveel mogelijk te beperken.

→ Fosfaatterugwinning: de business case gebaseerd op het voorkeursprocedé verder uit te werken en te komen tot een conceptleveringscontract dan kan worden voorgelegd aan de waterschappen.

→ Duurzame energie: in 2012 is onderzocht of het haalbaar is om de stoomketels van de SVI (nu 10 bar stoom) te vervangen door ketels van 40 bar stoom, met als doel om meer elektriciteit op te wekken en daarnaast nog steeds het slib voor te drogen in de drogers. De businesscase kan voor HVC niet uit, omdat de kosten per kWh veel hoger liggen dan de opbrengst. Toch zal op verzoek van de waterschappen vanaf 2013 verder onderzoek worden gedaan door HVC teneinde de exacte hoogte van de kosten te bepalen. Reden voor nader onderzoek is dat de waterschappen deze elektriciteit waarschijnlijk kunnen meetellen in de MJA doelstelling, zijnde een besparing van 2% per jaar. De waterschappen willen de kosten per kWh van de 40 bar ketels afwegen tegen de kosten die zij anders zelf moeten maken op de rwi's om een gelijke besparing te behalen.

Voorts zal de GR in 2014, voor zover niet in 2013 afgerond, voortgaan met het opstarten en voeden van een lobbytraject richting de andere waterschappen in Nederland/Unie van Waterschappen om te komen tot een landelijke aanpak, waarin het maatschappelijk belang centraal staat.

Voorgenomen activiteiten bij de operationele slibverwerking (door HVC)

- De verdere uitrol van het geurloze slibtransport.
- Een pilot uitvoeren met betrekking tot het geurloos verladen via containervervoer, te beginnen met de locatie Lisse.
- Opstellen kosten/batenanalyse van de plaatsing van 40 bar stoomketels met als uitgangspunt dat deze energie meetelt in de MJA doelstellingen van de waterschappen.

Risicoparagraaf

Procesrisico's

Niet van toepassing.

Besturingsrisico's

Niet van toepassing.

Omgevingsrisico's

Niet van toepassing.

Rotterdam, 29 maart 2013

Vervolg risicoparaagraaf

Financiële risico's

De GR staat garant voor de leningen die DRSH heeft afgesloten bij de Nederlandse Waterschapsbank. De GR participeert in HVC en is in dat kader de ballotageovereenkomst voor aandeelhouders B aangegaan.

Beheersing van financiële risico's

De activiteiten van de groep stellen HVC bloot aan diverse financiële risico's: marktrisico (waaronder valutarisico, renterisico en prijsrisico), kredietrisico en liquiditeitsrisico op kasstromen.

De directie is verantwoordelijk voor het interne risicobeheer- en controlesysteem van de onderneming en voor de beoordeling van de effectiviteit van dit systeem. De BU controllers, group controller en manager corporate finance hebben een signalerende rol. Rapportages van genoemde medewerkers, de directeur Financiën en van de externe accountant over de kwaliteit van de financiële processen en interne controles worden aan de directie voorgelegd en besproken met de auditcommissie van de raad van commissarissen.

Prijsrisico

Prijsrisico is de kans dat de opbrengsten uit afvalbeheer en energielevering lager zijn door bewegingen in de voor HVC relevante prijzen. HVC is blootgesteld aan prijsrisico's.

Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen afvalbeheer en energielevering. Ten aanzien van afvalbeheer worden de kostenverhogingen als gevolg van inflatie op basis van langjarige contracten doorberekend in de door HVC in rekening gebrachte tarieven. Voor de tarieven van afvalverwerking geldt dat deze op de commerciële markt onder druk staan, maar mede door het aandeelhoudersdeel van het afval is de volatiliteit op jaarbasis beperkt. Gezien de volatiliteit in de energieprijzen en het ontbreken van een koppeling tussen de productiekosten en verkoopprijzen (energieproductie is niet de primaire taak van de diverse verwerkingsinstallaties van HVC) wordt HVC blootgesteld aan prijsrisico op de energiemarkt. HVC heeft een energiebeleid vastgesteld, waarbinnen zij handelt. Er worden geen speculatieve posities ingenomen.

HVC heeft relatief omvangrijke investeringsprojecten. Het risico op overschrijding van de investeringsbedragen wordt gemitigeerd doordat deze projecten turn-key worden aanbesteed. Daarnaast zijn specifieke garanties overeengekomen voor de te realiseren productie- en emissiegegevens.

Renterisico

Renterisico is de kans dat de financiële resultaten lager zijn door schommelingen in de voor HVC relevante rentecurves. Aangezien HVC niet beschikt over significante rentedragende activa, zijn de inkomsten en de operationele kasstromen in grote mate onafhankelijk van wijzigingen in de rentetarieven op de markt. Het renterisico van HVC komt voort uit de externe financiering. Een accounting risico, zonder cash effect, kan ontstaan wanneer de rente stijgt en daarmee de disconteringsvoet met een negatieve invloed op de berekening van bijzondere waardeverminderingen

In dit kader is de doelstelling van HVC om de financierbaarheid van de activiteiten zeker te stellen tegen zo laag mogelijke kosten. Het maximaleren van zekerheid op lange termijn ten aanzien van de kasstromen in verband met de rentebetalingen is het leidende beginsel in het managen van renterisico, zonder dat daarbij, indien van toepassing, de voordelen van korte termijn financiering volledig buiten beschouwing worden gelaten.

De langlopende leningen kennen een vaste rente voor een langere periode. HVC hanteert geen financiële instrumenten om rentefluctuaties te beheersen, behoudens hetgeen vermeld onder de niet uit de balans blijken verplichtingen.

Vervolg risicoparagraaf

Valutarisico

Valutarisico is de kans dat financiële resultaten lager zijn door schommelingen in de voor HVC relevante valutakoersen. Het risico van vreemde valuta is beperkt omdat nagenoeg alle kasstromen en posities in euro's luiden.

Kredietrisico

Kredietrisico is de kans dat de opbrengsten uit vorderingen lager zijn door het niet (tijdig) terugbetalen van de verschuldigde bedragen door tegenpartijen. HVC is niet blootgesteld aan aanzienlijke concentraties van kredietrisico. De vorderingen bestaan enerzijds uit vorderingen ten aanzien van dienstverlening aan gemeenten die tevens aandeelhouders zijn. Anderzijds zijn ten aanzien van het grootste deel van de vorderingen op bedrijfsafvalklanten, waarvoor automatische incasso's zijn afgegeven.

Liquiditeits- en kasstroomrisico

Liquiditeitsrisico is de kans dat HVC niet aan haar verplichtingen kan voldoen door een gebrek aan liquide middelen en financieringscapaciteit. De huidige economische situatie en het klimaat in de financiële sector is ook een risico voor de financierbaarheid van HVC. In het boekjaar effectueerde dit risico zich toen de grootste financier van HVC haar kredietlijnen zonder garantstelling verlaagde. De komende jaren moet HVC de aflossing van langlopende schulden gedeeltelijk herfinancieren. De oorzaak hiervan ligt in een mismatch van een kortere looptijd van de leningen ten opzichte van de langere levensduur van de installaties. De lange levensduur van de installaties, een gedegen bedrijfsvoering, een met langjarige contracten onderbouwde stabiele kasstroom en door de aandeelhouders afgegeven garanties mitigeren het risico van een moeilijk financieringsklimaat.

De balans van HVC kenmerkt zich door een lage solvabiliteit. Er is niet veel eigen vermogen aanwezig om resultaatshokken op te vangen. Tot op heden hebben de aandeelhouders van HVC ervoor gekozen slechts in beperkte mate eigen vermogen op te bouwen en investeringen te financieren middels vreemd vermogen onder garantstelling van henzelf. Het doel hiervan is om de tarieven zo laag mogelijk te houden. In december 2012 heeft de algemene vergadering van aandeelhouders deze lijn bevestigd in het kader van de besluitvorming over de financiering van HVC. HVC en haar aandeelhouders hebben er toen voor gekozen een garantstellingsplafond van €670 miljoen voor de jaren 2013-2015 in te stellen (in plaats van geleidelijk daling van garantstelling), waarmee het gewijzigde beleid van de bank kan worden opgevangen.

Financierbaarheid en kapitalisering zal de komende jaren een belangrijk aandachtsgebied binnen HVC blijven, waarover zowel met banken als aandeelhouders dialoog gevoerd zal worden.

Bijzondere waardeverminderingen

HVC is een kapitaalintensief bedrijf met veel installaties, maar ook participaties en deelnemingen op haar balans. Wanneer verdienmodellen zich wijzigen, kan dit de resultaten van HVC negatief beïnvloeden. In de meeste gevallen zijn er langlopende contracten verbonden met de activa, waardoor voor de afvalverwerkings- en inzamelactiva dit risico beperkt is. De deelnemingen en participaties vormen een uitzondering. Elke deelneming heeft een verantwoordelijke directeur binnen HVC die samen met een controller de gang van zaken monitort. De mate van invloed is daarbij uiteraard afhankelijk van het percentage zeggenschap.

De controle op de GR jaarrekening wordt uitgevoerd door een accountant conform art. 2:393 BW. Het bestuur heeft de accountant benoemd.

Rotterdam, 29 maart 2013

Ontwerpbegroting 2014

Balans per 31 december 2014

(na verwerking voorstel resultaatbestemming)

	31-12-2014 Begroting €	31-12-2013 Prognose €
ACTIVA		
Financiële vaste activa		
<i>Kapitaalverstrekking aan bedrijven:</i>		
N.V. HVC	18.044	18.044
Totaal	18.044	18.044
PASSIVA		
Vlottende passiva		
<i>Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan een jaar:</i>		
Waterschappen	18.044	18.044
Totaal	18.044	18.044

Rotterdam, 29 maart 2013

Ontwerpbegroting 2014

Programmarekening over 2014

	2014 Begroting €	2013 Prognose €
Baten		
Garantstellingprovisie HVC	488.120	521.635
Lasten		
Garantstellingprovisie Waterschappen	488.120	521.635
Resultaat	-	-

Ontwerpbegroting 2014

GRONDSLAGEN VOOR DE WAARDERING VAN ACTIVA EN PASSIVA EN BEPALING VAN HET RESULTAAT

Inleiding

De GR is op 31 mei 2010 is opgericht.

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die de 'Bepalingen Beleidsvoorbereiding en Verantwoording Waterschappen' (BBVW) daarvoor geeft. Aangezien het programma van de gemeenschappelijke regeling zeer beperkt is, is een groot deel van de BBVW niet op haar van toepassing en komt derhalve ook niet in deze jaarrekening tot uiting.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, worden activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's, die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Financiële vaste activa

De participatie in het aandelenkapitaal van de N.V. HVC (kapitaalverstrekking aan een deelneming in de zin van het waterschapsbesluit) is gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Indien de waarde van de aandelen onverhoopt structureel mocht dalen tot onder de verkrijgingsprijs zal afwaardering plaatsvinden. Tot dusver is een dergelijke afwaardering niet noodzakelijk gebleken.

Van een deelneming is krachtens artikel 4.1 Waterschapsbesluit sprake als de GR participeert in het aandelenkapitaal van een NV of BV.

Vlottende activa

Vorderingen en overlopende posten

De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Indien er sprake is van verwachte oninbaarheid is hiervoor een voorziening in mindering gebracht. De voorziening wordt statisch bepaald op basis van de geschatte inningskansen.

Vlottende passiva

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Grondslagen voor de resultaatbepaling

De baten en lasten zijn opgenomen met in achtneming van het stelsel van baten en lasten.

De exploitatierekening van de Begroting 2014 sluit met een resultaat van nihil.

Ontwerpbegroting 2014

TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER 2014

	31-12-2014 Begroting €	31-12-2013 Prognose €
Financiële vaste activa		
<i>Kapitaalverstreking aan bedrijven:</i>		
Op 28 september 2011 hebben de participerende Waterschappen hun aandelen in de NV HVC à € 45,45 overgedragen aan de Gemeenschappelijke Regeling Slibverwerking 2009. De overdracht was als volgt:		
Waterschappen:	Aandelen	
Hoogheemraadschap van Delfland	95	
Hoogheemraadschap van Rijnland	123	
Hoogheemraadschap van Schieland en Krimpenerwaard	40	
Waterschap Hollandse Delta	111	
Waterschap Rivierenland	28	
Totaal	397	
	18.044	18.044
Vlottende passiva		
<i>Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan een jaar:</i>		
De overname van de deelneming is gefinancierd door NV HVC	18.044	18.044

Rotterdam, 29 maart 2013

Ontwerpbegroting 2014

TOELICHTING OP DE PROGRAMMAREKENING 2014

	2014 Begroting €	2013 Prognose €
Baten		
Garantstellingprovisie van NV HVC. Deze provisie bedraagt 1% van het gegarandeerde leningbedrag van € 48.812.000	488.120	521.635
Totaal	<u>488.120</u>	<u>521.635</u>
Lasten		
De van NV HVC ontvangen garantstellingprovisie is de GR verschuldigd aan de Waterschappen die garant staan voor het totaal van de leningen. Deze provisie bedraagt 1% van het gegarandeerde leningbedrag van € 48.812.000		
De garantstellingsprovisie wordt conform artikel 22 van de statuten als volgt verdeeld:		
Hoogheemraadschap van Delfland	117.149	125.192
Hoogheemraadschap van Rijnland	151.317	161.707
Hoogheemraadschap van Schieland en Krimpenerwaard	48.812	52.164
Waterschap Hollandse Delta	136.674	146.058
Waterschap Rivierenland	34.168	36.514
Totaal	<u>488.120</u>	<u>521.635</u>

Rotterdam, 29 maart 2013

Ontwerpbegroting 2014

OVERIGE GEGEVENS

Resultaatbestemming

Het begrote resultaat over 2014 bedraagt nihil. Een voorstel voor resultaatbestemming is daarom niet opgenomen.

Ontwerpbegroting 2014

BIJLAGE I

Overzicht gegarandeerde leningen Nederlandse Waterschapsbank (NWB) per 31 december

Nr.	Instelling	Hoofdsom	Rente	Ingangsdatum	Looptijd	Expiratie-datum	2012	2013
IV	NWB	14.000.000	3,660%	01-06-06	10	01-06-16	14.000.000	14.000.000
IV	NWB	3.000.000	3,660%	01-06-06	10	01-06-16	3.000.000	3.000.000
V	NWB	5.000.000	4,990%	27-06-08	10	27-06-18	5.000.000	5.000.000
VII	NWB	33.514.800	3,425%	01-03-11	10	01-03-21	30.163.500	26.812.000
Totalen		55.514.800					52.163.500	48.812.000

Naast de garantstelling ten behoeve van bovengenoemde leningen, hebben de waterschappen zich garant gesteld voor een rekening-courant krediet van € 10.000.000. Ook dit krediet is overeengekomen met de NWB. Oorspronkelijk is deze kredietfaciliteit per 23 juli 1996 voor NLG 10.000.000 afgesloten. Medio 2008 is deze verhoogd naar € 10.000.000.